

PHÁP LUẬT VỀ KHIẾU NẠI Ở VIỆT NAM - 80 NĂM PHÁT TRIỂN VÀ ĐỊNH HƯỚNG HOÀN THIỆN

BÙI THỊ ĐÀO *

Tóm tắt: Pháp luật về khiếu nại đã hình thành, phát triển vượt bậc thể hiện rõ qua các pháp lệnh, các luật về khiếu nại trong suốt 80 năm qua. Các nội dung cơ bản về đối tượng khiếu nại; quyền, nghĩa vụ của người khiếu nại, người bị khiếu nại, người có thẩm quyền giải quyết khiếu nại; thẩm quyền giải quyết khiếu nại; thời hiệu, thời hạn giải quyết khiếu nại... có sự kế thừa, phát triển qua các thời kì và ngày càng đầy đủ, hợp lí hơn. Tuy nhiên, để bảo vệ hữu hiệu quyền, lợi ích của người khiếu nại, kiểm soát việc thực hiện quyền lực trong quản lí nhà nước, nhiều quy định vẫn cần được xem xét để hoàn thiện hơn. Bài viết khái quát, so sánh những nội dung chính của pháp luật về khiếu nại qua các thời kì; bình luận, đánh giá những thay đổi cơ bản của pháp luật về khiếu nại qua các thời kì đó, đồng thời đưa ra một số kiến nghị hoàn thiện pháp luật về khiếu nại ở Việt Nam.

Từ khoá: Khiếu nại; giải quyết khiếu nại; pháp luật về khiếu nại

Nhận bài: 06/5/2025

Hoàn thành biên tập: 11/8/2025

Duyệt đăng: 11/8/2025

THE LAWS ON COMPLAINTS IN VIETNAM - 80 YEARS OF DEVELOPMENT AND DIRECTIONS FOR IMPROVEMENT

Abstract: The laws on complaints have been established and developed significantly, as reflected in the ordinances and laws on complaints over the past 80 years. The fundamental contents, which concern the subjects involved in complaints; the rights and obligations of the complainant, the complainee, and the person responsible for complaint resolution; the jurisdiction for complaint resolution; as well as the statute of limitations and time limit for complaint resolution, etc., have been developed and improved over time to become increasingly comprehensive and reasonable. However, to effectively protect the rights and interests of complainants and to control the exercise of power in state administration, there are still legal provisions that need to be reviewed and further improved. This article summarises and compares the main contents of the laws on complaints, comments and evaluates the fundamental changes in the laws over time, and makes some recommendations to improve Vietnam's law on complains.

Keywords: Complaints; complaint resolution; the laws on complaints

Received: 6 May 2025; Editing completed: 11 August 2025; Accepted for publication: 11 August 2025

1. Đặt vấn đề

Khiếu nại đã được ghi nhận là quyền cơ bản của công dân từ Hiến pháp năm 1959. Những nội dung của pháp luật về khiếu nại và giải quyết khiếu nại được quy

định trong nhiều văn bản pháp luật khác nhau, có sự thay đổi qua thời gian. Có thể chia quá trình hình thành, phát triển của pháp luật về khiếu nại thành ba thời kì: 1) Thời kì trước khi ban hành Pháp lệnh quy định việc xét và giải quyết các khiếu nại, tố cáo của công dân năm 1981; 2) Thời kì từ khi ban hành Pháp lệnh năm 1981 đến trước khi

* Phó Giáo sư, Tiến sĩ, Trường Đại học Luật Hà Nội
E-mail: buithidao@hlu.edu.vn